

Бекітетін: **Менісеруш: Шалабаева Ж.С.**
Білім беру ұйымы: Милы бастауыш білім беретін мектебі
Балалардың жасы: **5 жас**
Жоспардың құрылу кезеңі: **18-22 қараша 2024ж**
Тәрбиелеу - білім беру процесінің циклограммасы

Күн тәртібі	Дүйсенбі 18.11	Сейсенбі 19.11	Сәрсенб 20.11	Бейсенбі 21.11	Жұма 22.11
Балаларды қабылдау.	«Күй күмбірі» «Көңіл ашар» «Адалдық алаңы»Мақсаты Адалдық туралы ұғымдарын қалыптасыру Мультфильм қарау (Біртұтас тәрбие)				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	«Менің баламның таңы неден басталады?» ата-аналармен әңгімелесу – балабақшаға келмес бұрын баланың көңіл-күйі, көңіл-күйі туралы				
Балалардың ербесәрекеті (баяуқимылды ойындар, үстелүсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	Дидактикалық ойын «Кім немен қоректенеді?» Мақсаты: Балалар кім немен қоректенетінін біледі. Қоршаған ортамен таныстыру Әлеуметтік-эмоционалды дағдыны қалыптастыру	Дербес ойын «Сөбетке жемістерді саламыз». Мақсаты: Балалардың ойынға деген қызығушылығын арттыру. Мүсіндеу Шығармашылық іс-әрекет	Танымдық-қимылды ойын: «Қарағайлы ормандағы аю» Мақсаты: Жылдамдыққа, ептілікке тәрбиелеу. Дене шынықтыру Физикалық қасиеттерді қалыптастыру	Суреттік боямалар «Орман жануарлары» Мақсаты: Балалар суретті таза бояп, туған жеріндегі жан-жануарлармен таныса алады. Сурет салу Шығармашылық іс-әрекет	Дидактикалық ойын «Бұл не? Кімге керек?» Мақсаты: Мектеп қызметкерлері мен қажет құралдарымен таныстыру. (Қарым-қатынас іс-әрекеті)
Танертеңгі жаттығу	Бір қатармен жүру. Жүру түрлері: ұшымен, қол жоғары, өкшемен қол арқасында; жартылай отырып жүру Жүгіру түрлері: бір қатармен; шашылып. Шенберге түру. •Б.к. – и.т., доп төмен 1. Оң аяқты алдына шығару, доп жоғары. 2. Б.к. 3. Сол аяқты алдына шығару, доп жоғары. 4. Б.к. •Б.к. аяқты кең ашып тұрысы, доп кеуденің алдында 1. Оң жаққа бұрылыс. 2. Б.к. 3. Оң жаққа бұрылыс. 4. Б.к. (5-6 рет) •Б.к. аяқты кең ашып отыру доп еденде 1. Алдына еңкейю, допты қолмен тигізу. 2. Б.к. 3. Алдына еңкейю, допты қолмен тигізу. 4. Б.к. Б.к. и.т., доп алдында 1. Доп оң жақтан арқасына. 2. Б.к. 3. Доп сол жақтан арқасына (5-6 рет) Б.к.-и.т., доп еденде 1-4 допты екі аяқтың арасында салу, секіру (6 рет) Жүгіру. Бір қатармен жүру. Тыныс алу жаттығу «Паровоз» - қолдарымен кезектестіріп қимылдар жасап, бөлме ішінде жүру; мұрын арқылы демді ішке жұтып, ауыздан «Чух-чух-чух» сөздерімен бірге демді шығарады. (5-6 рет).				

Ұйымдастыр ылған іс- әрекеке дайындық	Біртұтас тәрбие: Қараша «Әділдік пен жауапкершілік айы» Апта дәйексөзі: «Әділетте берік болсаң аяғың таймайды!» <i>Сюжетті - ролді ойын:</i> «Кім үздік жүргінші?» Мақсаты: Жол жүру ережесі бойынша балалардың білімдерін бекіту. (бағдаршамның берген белгісі, жүргінші жол) белсенділігін, назарын тәрбиелеу. <i>Саусақ ойындары</i> Ойын: «Қозылар» Мақсаты: саусақтардың көмегі арқылы қандай да бір ұйқастырылған тарихты, тақпақтарды, ертегілерді сахналау, қолмен орындау. Тіл дамыту жаттығуы <i>Саусақ ойыны:</i> «Құрттар» Мақсаты: Ұсақ моториканың қимылдары мен қолдың икемдігі бас миының құрылымының даму деңгейін көрсетеді. Тіл дамыту жаттығуы Психологиялық ойын: Ойын: «Сәлемдесу» жаттығуы. Мақсаты: Бір-бірімен кездескенде амандасу мәдениетіне тәрбиелеу, жылдамдыққа баулу. Аз қимылды ойын: Ойын: «Кемс» Мақсаты: Адамдардың әр түрлі мамандықтары туралы балалардың білімдерін жетілдіру, ойынға деген қызығушылықтарын арттыру				
Білім беру ұйымының кестесі Бойынша ұйымдастыры лған іс-әрекет	1.Сөйлеуді дамыту Қонақ келсе құт Мақсаты:Қонақ шақыру, қонақты күтіп алу, қонақпен амандасу дағдыларын жетілдіру. Міндеті:Интонациясы бойынша сөйлемдерді (хабарлы, сұраулы, лепті) ажыратып, сөйлегенде қолдана білуді дамыту «Қонақ келсе құт» деген сөздің мағынасын түсіндіру. * Түйінді сөздер мен фразалар (10 минут) * «Қонақ», «шақыру», «күту», «амандасу» сөздерін балалармен бірге талқылау. Олардың мағыналарын түсіндіру, сөйлем қолдану.	1.Сағат ашу негіздері Дыбыстықталдау Мақсаты: Берілген дыбысқа сөз ойлап айта білуге жаттықтыру. Міндеті:Сөздерді дыбыстық талдау: сөздегі дыбыстардың ретін, дауысты және дауыссыз дыбыстарды анықтау «Сұрақ-жауап» әдісі арқылы қайталау. 1) Дыбыстар нешеге бөлінеді? 2) Дауысты дыбыстардың жасалу жолы қандай? 3) Буында неше дауысты дыбыс болады? Дыбыстармен жаттығулар. «Соңғы дыбыстан баста» дидактикалық	1.Математика негіздері Заттардың өлшемі бойынша салыстыру Мақсаты: ұзындығы, биіктігі әртүрлі заттар арасындағы өлшемдік қатынастар орнатуға үйрету. Міндеті: Заттарды шамасына қарай өсу және кему ретімен орналастыру. Шамасы бойынша заттардың арасындағы қатынастарды білдіретін математикалық терминдерді қолдану. Ойын жаттығуы. «Кімнің бойы ұзын? Кімнің бойы аласа?». – Балалар, қай баланың бойы ұзын немесе қай баланың бойы қысқа	1.Сөйлеуді дамыту Ойыншықтар дүкенінде Мақсаты:Ойын арқылы дыбыстарды дұрыс айтуға үйрету. Міндеті:Ана тіліндегі дауысты және айтылуы ұқсас дауыссыз б-п, г-ғ, к-қ, ж-ш, з-с, н-ң, р-л дыбыстарды дұрыс, анық айтуды үйрету. «Дыбыстармен танысу» карточкалар ойыны Мақсаты: Дауыссыз дыбыстарды дұрыс айтуға үйрету және олардың айтылу ерекшеліктерін балаларға түсіндіру. Қалай өткізуге болады: Ойын үшін әртүрлі дыбыстарды білдіретін карточкалар жасаңыз	1.Қоршаған орта танысу Қазақстанда мекендейтін жануарлар Мақсаты: Қазақстан жерін мекендейтін жануарлармен таныстыру. Міндеті: Олардың тіршілігі туралы мағлұмат беру.Жануарларды әртүрлі белгілері бойынша: құстар, балықтар, жануарлар, аңдар, жәндіктер, мекендеу орны (орман, шалғын, су айдыны, бақша, бақ, алаң); қозғалу тәсілі (жүгіру, ұшу, секіру, жүзу); табиғи-климаттық аймақтар (ақ аю, итбалық, пингвин, жираф, піл, маймыл) бойынша топтастыру. Бейнебаян: Қоныр аю – өте ірі жануар. Ақсу-Жабағылы, Лепсі, Алматы қорықтарында қорғалады. Негізінен

Хабарлы, сұраулы, лепті сөйлемдерді мысалдармен көрсету. Хабарлы: «Бүгін біздің үйге қонақ келеді.» Сұраулы: «Сенін досың бізге келе ме?» Лепті: «Келгеніңізге қуаныштымыз!» Қонақты күтіп алу және амандасу (15 минут)** Рөлдік ойын: Бір бала – қонақ, екінші бала – үй иесі. Қонақ келгенде не айтатынын, қонақты қалай қарсы алу керектігін көрсету. Балаларға өз кезегінде қонақпен амандасуға мүмкіндік беру. 2.Математика негіздері Заттардың өлшемі бойынша салыстыру Мақсаты: балаларды ұзындығы (5 және одан да артық), биіктігі, ені немесе қалыңдығы әртүрлі заттар арасындағы өлшемдік қатынастар орнатуға, заттарды шамасы бойынша өсу және кему ретімен орналастыруға үйрету. Міндеті: Заттардың (5 және одан артық) ұзындығын, биіктігін, ені мен жуандығын анықтай білу –Балалар, бізге қонаққа гномдар келді (№11 парақ). Күрделі сұрақ: – Барлық гномдар бірдей ме? – Олардың қайда	ойыны Педагог балаларға сөз айтады да бір баланы көрсетеді, бала сол сөз қандай дыбыспен аяқталса, сол дыбыстан басталатын сөз айтады, келесі бала жалғастырады. «Дұрыс көрсет» дидактикалық ойыны 2.Қоршаған ортамен танысу Жеті ата Мақсаты:) Туыстық байланыстарды түсіндіру арқылы есте сақтау, сұрақтарға жауап беру дағдыларын дамыту және өз отбасы туралы әңгімелеу білуге баулу. Міндеті: Туыстық байланыстарды түсіну (өз жұрты, атасы мен әжесі, жақын туыстары, нағашы жұрты), өзінің жеті атасын білу «Отбасында нешеуіміз?» деген ойынмен басталады. (QR-код арқылы қосымшаны жүктеу) – Қазақ халқында туған-туыстардың жалғасуын ерекше атаумен сақтаған. Ол «Жеті ата» деп аталады. Қазақ халқы туыстық жалғасу естелігін болашақ ұрпақ үшін сақтауға тырысты. Ол не үшін қажет болды?	екенін қалай білеміз? Педагог топтың жартысына жақын арақашықтықта жұптасып немесе арқасымен жақындап тұруды ұсынады. Балалардың екінші жартысы жұптасып тұрған балалардың бойын анықтап, бір-бірімен салыстырады, кімнің ұзын, қысқа, немесе бойлары тең екендігін атайды Дәптермен жұмыс. 1-тапсырма. Өлшеуіштерді боя. Салыстыр. – Әр қарындаштың қанша өлшемін боядың? Ең ұзынын тап. Онда қанша өлшем бар? Ең қысқа қарындаш қандай түске боялған? Онда қанша өлшем бар? 2.Сағат ашу Сызба бойынша сөздерді буынға бөлу Мақсаты:Буынға бөлуді үйрту. Міндеті:Әрбір сөздің мағынасы болатыны туралы түсінік қалыптастыру «Кім білгіш?» дидактикалық ойыны Мысалы: б, л, р, ө, т, и, м, с, о, г, н, е, ш, у, ш, д, ж, з, с, ч, і, з, в, ы, ф, й, ц, у, қ, а, н. Педагог дыбыстарды	(мысалы, б, п, г, ф, қ, ж, ш, з, с, н, ң, р, л). Әр карточкада жануарлардың суреттері немесе объектілердің суреттері болуы мүмкін, олардың аттары сәйкес келетін дыбыстармен басталады. «Ойыншықтар дүкенінде» рөлдік ойын Мақсаты: Балаларға б, п, г, ф, қ, ж, ш, з, с, н, ң, р, л дыбыстарын дұрыс және анық айтуға дағдыландыру. Қалай өткізуге болады: Балаларды екі топқа бөліңіз: бір топ — сатушы, екінші топ — сатып алушы. Дүкеннің ішін безендіріп, үстелге ойыншықтардың суреттерін немесе шағын ойыншықтарды қойыңыз. 2.Математика негіздері Ұзындық. Заттарды ұзындығы бойынша салыстыру Мақсаты: беттестіру, тұтастыру және жұппен салыстыру тәсілдерін қолдана Міндеті:Шамасы бойынша заттардың арасындағы қатынастарды білдіретін математикалық терминдерді қолдану. «Керісінше ата» дидактикалық ойыны. Педагог допты лақтырып, сөзді атайды. Бала допты педагогке лақтырып,	күрлықта тіршілік етеді, суда жақсы жүзеді, ағашқа да өрмелей алады. Аюдың баласы – қонжық. «Төртінші артық» ойыны.. Үлестірмелі материалдармен жұмыс: 1. Бірінші бағандағы суреттерде қандай жануарлардың бөліктері бейнеленген? Сызық арқылы қос. Таусоғарға олардың мекені туралы айтып бер. 2. Суреттегі жануарларды ата. Қазақстанда мекендейтін жануарларды көк қарындашпен, басқа елде мекендейтін жануарларды қызыл қарындашпен боя (дөңгелекті). 2.Сағат ашу негіздері Сызба бойынша сөздерді буынға бөлу Мақсаты:Берілген буынға сөз құрай алу дағдыларын жетілдіру. Міндеті:Әрбір сөздің мағынасы болатыны туралы түсінік қалыптастыру «Сөздерді буынға бөл» дидактикалық жаттығуы – Мен сендерге заттардың атын айтамын, сендер қол шапалақтау арқылы буынға бөліңдер. Мысалы: са-ғат, жас-тық, сө-ре, қа-лам, көр-пе, көй-лек, ал-тын, сыр-ға, құ-лақ т.б. «Сөз ойла» дидактикалық жаттығуы (Әр дұрыс жауапқа педагог балаларға фишка беріп
---	---	--	--	---

орналасқанын айтайық. (Алдыңғы жақта, артқы жақта, оң жақта, сол жақта т.б.). – Олармен танысайық. Педагог балаларға суреттегі әр гномды «үлкен – кішкентай», киімнің түсі, «алдыңғы – артқы», «алдында», «арасында», «жанында» сөздерін қолданып сипаттауға көмектеседі Д/О «Гномдарды салыстыр» Педагог алдымен гномдарды көзбен қарап салыстыруды ұсынады. Түсі, өлшемі бойынша жіктеуге арналған Тәжірибелік жұмыс. Педагог жұппен немесе топпен отырғызылған балаларға көмекші материал таратады. 75 Қыпшақтарды жіктеуге арналған тапсырма: өлшемі бойынша үлкен және кіші; түсі бойынша – сары, қызыл, жасыл 3.Қазақ тілі Аңшылық кәсіп Мақсаты: аңшылық кәсіп туралы түсініктерін қалыптастыру Міндеті: Аңшылық кәсіпті (аң, аңшы, орманшы, қорықшы), мал өсіруге байланысты (қора, жайлау, қыстау, жем, астау, соғым, сыбаға).	Өйткені кейінірек бұл ақпаратты балаларына, немерелеріне, шөберелеріне жеткізу үшін олардың атын, тегін арнайы дәптерге жазуды шешті. Бұл жазбалар «Тектік шежіре» деп аталды ны. 2-ойын-тапсырма. «Цифрларды тиісті жеті ата атаулары жазылған сурет-кестемен сәйкестендір» ойыны (QR-код арқылы қосымшаны жүктеу). 1. Жеті ата 2. Түп ата 3. Тек ата 4. Баба 5. Арғы ата 6. Ата 7. Әке 3.Көркем әдебиет Әдептілік әлемі Мақсаты: Әдептілікке баулу Міндеті: Айналасында болып жатқан оқиғаларға өзінің көзқарасын білдіруге құлшынысын дамыту, сөйлегенде мақал-мәтелдерді қолдануға баулу Педагог «Әдептілік әлемі» өлеңін оқып береді (соңындағы қосымшадан қараңыз). Сөздік жұмысы: аяқ-табақ – тамақ ішетін ыдыс Өлең мазмұны бойынша сұрақ-жауап: – Өлең қалай аталады? Авторы кім?	айтады, балалар дөңгелектерді көтеру арқылы дауысты немесе дауыссыз дыбыс екенін ажыратады. - Дауысты дыбыстарға қызыл текшені; - дауыссыз дыбыстарға көк текшені көтеру арқылы ажыратады. «Жұп құр» ойын-жаттығуы Педагог тақтаға шеңбер бойымен бір дыбыстан басталатын екі суреттен тақтаға іліп шығады, балаларға екі бірдей дыбыстан басталатын суреттерді қосуға тапсырма беріледі. Педагог тапсырманы орындау үшін, балаларды кезекпен тақтаға шығарады. Мысалы: алма-алмұрт, қызанақ-қызылша, етік-еміз, тақия-тарақ, от-орындық, керуест-күрек, сағат-сағыз, қоян-қоңыз, ит-ине. «Буынды айтып сөз құра» дидактикалық ойыны Ойын шарты: педагог айтқан буынға балалар сөз құрап айтады. Мысалы: На..., та..., ка..., жа..., ал..., мон..., ке..., те..., шал..., қар..., қа...,	айтылған сөзге қарама-қарсы антоним сөзді атайды. Ұзын – қысқа, биік – төмен, кең – тар, жуан – жіңішке. – Біз сендермен заттардың өлшемін білдіретін сөздерді қайталадық. «Ретке келтір» ойын жаттығуы. Педагог «Түрлі түсті Кюизенер есептейтін таяқшалар» жиынтығынан таяқшаларды таратады және оларды ұзындығы бойынша (содан кейін ені бойынша) өсу ретімен орналастыруды сұрайды. Оларды кесінділермен ауыстыруға болады. 3.Қазақ тілі Салт дәстүрлер Мақсаты: Салт дәстүрлермен таныс болу. Міндеті: Салт-дәстүрлер туралы айтуға баулу Сабақтың тақырыбымен таныстыру: «Салт дәстүрлер» деген не? Оқушыларға «Салт» және «дәстүр» ұғымдарын түсіндіру. Сұрақ: Сендер қандай салт-дәстүрлерді білесіңдер? **2. Жаңа материал (15 минут) Салт-дәстүрлердің маңызы: Салт-дәстүрлердің халық	отырады) – Айсұлу бізге -та буынынан басталатын сөздер ойлап айтуымызды сұрапты. Мысалы: тарақ, тамыз, тал, табыс, тап, тапқыр, тау, тауық, таутеке, тазы, тамызық, таға, тақылдақ, таң т.б. Жұмыс дәптерімен жұмыс 1. Суретте бейнеленген заттарды ата. Буынға бөл. Сәйкес сызбамен қос. 2. Суреттен л дыбысы бар сөздерді ата. Алақанды шапалақтап, буынға бөл. 3.Шығармашылық Мотивациялық бөлім (5-7 минут) Балаларға торғай туралы қысқаша әңгіме айтып беріңіз. Мысалы: «Бүгін біз табиғаттағы ең кішкентай құстардың бірі — торғайды жасаймыз! Торғай — өте ақылды және кішкентай, бірақ өте жылдам ұша алады! Ол өте сүйкімді, әрі бүкіл ауылда кездеседі. Ал сендер, балалар, торғайлар туралы не білесіңдер?» Балалармен бірге торғайдың ерекшеліктерін талқылап, олардың қандай түстерде болатынын, қандай дыбыстар шығаратынын және қай жерде өмір сүретінін айтыңыз. Сосын осы мәліметтерді ескере отырып, торғайдың бейнесін жасауға көшеміз.
---	--	---	---	---

Аңшылық кәсіп туралы қысқаша әңгіме. Кәсіп түрлерін (аң, аңшы, орманшы, қорықшы) түсіндіру. Сөздерді таныстыру: аң, аңшы, орманшы, қорықшы. Олардың мағынасы мен қызметін түсіндіру. **3. Көрнекілік (5 минут)** Слайд арқылы аңшылық кәсіпке байланысты суреттер көрсету. Әр сурет бойынша балалардан сұрақтар қою: «Бұл не?», «Ол кім?» **4. Сөздік жұмыс (10 минут)** Мал өсіруге байланысты сөздерді (қора, жайлау, қыстау, жем, астау, соғым, сыбаға) таныстыру. Сөздердің мағыналарын түсіндіру және оларды сөйлемдерде қолдану. **5. Ойын (10 минут)** «Кім жылдам?» ойыны. Балалар екі топқа бөлінеді. Топтарға аңшылық және мал өсіру саласына қатысты сөздер беріледі. Олар бұл сөздерді тез арада атауы керек. **6. Тапсырма (5 минут)** Балалардан аңшылық кәсіпке байланысты сурет салуды немесе кесте құруды сұрау. Олардың шығармашылық қабілетін дамыту.	– Өленде не туралы айтылған? – Асты қалай ішу керек? (Асықпай ішкен ас сінімді болады) – Ас ішкен соң не істеу керек? (Ыдыс-аяқты жинаймыз) – Әдепті сөзіне сөйлем құра. Дидактикалық ойын: «Не істеу керек?» Шарты: сұрақтарға жауап алу арқылы балаларды әдептілікке жетелеу. – Үлкен кісіні ... керек. Үлкендердің ... алу керек. – Кішілерге ... керек. Ойыншықтарды ... керек. Сергіту сәті Алдан өже жолыкса, Бөгелем де әдейілеп, Сәлемдесем сол тұста: «Есенсіз бе, әже!» – деп. 4. Музыка «Аспаптар», «Домбыра» Мақсаты: Аспаптармен таныстыру Міндет: Б. Бейсенова. Күй" жанрымен, күйші-композиторлар: Құрманғазының, Қорқыттың, Тәттімбеттің, Дина Нұрпейісованың, Дәулеткерей Шығайұлының, Ықылас Дүкенұлының шығармаларымен	пи., ба... т.б. 3. Көркем әдебиет Әкесімен балалары Мақсаты: Өңгімелеуге үйрету Міндеті: Көркем шығарманы рөлдерге бөліп, сахналау, рөлдерде кейіпкердің көңіл күйі мен мінезін, бейнесін қимылын, интонациясы мен мимикасын беру, қойылымдағы өзінің рөлін мәнерлі дербес орындау Педагог әңгімені мәнерлеп оқиды (мазмұнын соныңдағы қосымшадан қараңыз). Сөздік жұмысы: сыпыртқы – үй сыпыратын зат шыбық – сыпыртқының жеке талы Сұрақ-жауап: – Әңгіменің авторы кім? Әкесі балаларына қандай ақыл айтты? – Сыпыртқы неге сынбады? – Жеке-жеке сындырғанда, шыбықтар неге оңай сынды? – Әкесі балаларына «Әрдайым тату, бірге болсаңдар, сендерді ешкім ренжіте алмайды» деген ойды қалай білдірді? – Балалар, әрқашан бірлікте болсаңдар, сендерді де ешкім	өміріндегі рөлі. Дәстүрлердің мәдениетіміз орны. Салт-дәстүрлердің түрлері: Туған күн, шілдехана, тұсаукесер, неке, жеті ата, ас беру, және т.б. Әр салт-дәстүрдің мағынасы мен ерекшеліктерін түсіндіру. Мысалдар: Тұсаукесердің маңызы мен ритуалдары. **3. Топпен жұмыс (10 минут)** Оқушыларды топтарға бөлу. Әр топқа бір салт-дәстүрді тандап, оның ерекшеліктері туралы шағын әңгіме дайындау. Топтар өз жұмыстарын сынып алдында айтып береді 4. Музыка «Аспаптар», «Домбыра» Мақсаты: Аспаптар жайлы түсініктерін қалыптастыру Міндеті: Б. Бейсенова. Күй" жанрымен, күйші-композиторлар: Құрманғазының, Қорқыттың, Тәттімбеттің, Дина Нұрпейісованың, Дәулеткерей Шығайұлының, Ықылас Дүкенұлының шығармаларымен таныстыру. Домбыра аспабы: -	Сурет салу: Дала құсы (торғай) Бояумен сурет салу кезінде қылқаламды бояуға батыру, қағазға жуан сызықтарды сыздарда қылқаламды көлденең, ал жінішке сызықтар мен нүктелерді сызу үшін тігінен ұстап, суреттерді бояғанда бір бағытта солдан оңға қарай, жоғарыдан төмен қарай, қиғашынан жүргізу. Құрастыру Дала құсы (торғай)Өзінің құрастырған құрылысын талдау арқылы тиімді конструктивті шешімдерді табу, оларды құрастыруда қолдану. Дербестікті, шығармашылықты, бастаманы қолдау Мүсіндеу: Дала құсы (торғай) Бақылаған заттың бейнесін бере білу, затты әртүрлі қалыптарда мүсіндеу, пішіннің бетін дымқыл шүберекпен тегістеу және кескішті пайдалану Жапсыру: Дала құсы (торғай) Композиция ережелеріне, перспективаға сәйкес бейнелерді құрастыру. 4. Дене шынықтыру Секіру Мақсаты: Дұрыс секіру дағдыларын қалыптастыру Міндеті: Оң және сол аяқты алмастырып, заттардың арасымен (арақашықтығы
---	---	---	---	--

4. Дене шынықтыру

Секіру

Мақсаты: Секіру түрлерін үйрету

Міндеті: Секіру: бір орында тұрып, алға қарай 3-4 метр қашықтыққа жылжу арқылы секіру, екі тізенің арасына қапшықты қысып алып, түзу бағытта (арақашықтығы 6 метр) қос аяқпен секіру; қос аяқпен заттардың арасымен (арақашықтығы 4 метр), Секіру түрлері мен техникасы:

Бір орында тұрып, алға қарай секіру: Балаларға 3-4 метр қашықтыққа секіру тәсілін. Олар алдымен тоқтап тұрып, сосын алға бір уақытта секіруді тәжірибе жасайды.

Қапшықпен секіру: Балаларға екіізесінің арасына қапшықты қысып алып, түзу бағытта (арақашықтығы 6 метр) қос аяқпен секіруді үйрету. Бұл жаттығу балалардың ден тепе-теңдігін жақсартады.

Заттардың арасымен секіру: Арнайы заттар (конустар, сөмкелер) қойып, балалардың қос аяқпен заттардың арасынан (арақашықтығы 4 метр) секіруін ұйымдастыру.

Топтық жұмыс
Балаларды 3-4 топқа бөліп,

таныстыру.

Домбыра аспабының тарихы мен маңызы туралы қысқаша әңгіме. Оқушылардың домбыра туралы білетіндерін сұрау.

****2. Жаңа материал (15 минут)****

Домбыра аспабы:

Домбыраның құрылымы (басы, мойны, ішектері, және т.б.).

Аспаптың дыбыс шығару принципі.

Күй жанры:

Күй туралы түсінік.

Күйдің музыкалық шығарма ретіндегі рөлі.

Күйші-композиторлар:

Құрманғазы: Оның «Саржайлау», «Адай» сияқты танымал күйлері.

Қорқыт: Күй өнерінің атасы, «Қорқыттың күйі» туралы.

Тәттімбет: «Сарғалдақ» және оның басқа да танымал күйлері.

Дина Нұрпейісова: Әйел күйші, «Ақсақ құлан» күйі.

Дәулеткерей

Шығайұлы: Күй мен өнердің дамуына қосқан үлесі.

Ықылас Дүкенұлы:

«Зарлы ән» және оның күйлері.

ренжіте алмайды.

Сергіту сәті

Жақсылықтан үйреніп, Боламыз біз жақсы адам.

Жамандықтан жиреніп, Үлгі аламыз жақсыдан

Үлестірмелі материалмен жұмыс

1. Суреттер

бойынша әңгімеле.

4. Дене шынықтыру

Секіру

Мақсаты:

Міндеті: Оң және сол аяқты алмастырып,

заттардың арасымен (арақашықтығы 3 метр),

бір орында тұрып биіктікке секіру (6-8 метр);

бір аяқпен және қос аяқпен құрсаудан

құрсауға секіру (арақашықтығы 40 сантиметр).

«Арқанмен секіру»

ойыны

Мақсаты: Арқаннан секіру арқылы еггілік пен

реакция жылдамдығын дамыту. Қалай өткізуге

болады: Бір немесе бірнеше

арқанды жерге жатып қойыңыз (оларды әр түрлі

қашықтықта қойсаңыз, балалар үшін қызықты әрі

қиын болады). Балалар секіру арқылы

арқанды оң және сол аяғымен алмастыра

отырып өтеді. Оларды

быраның құрылымы мен түрлері (ішекті, 3 ішекті). Домбыраның қазақ музыка мәдениетіндегі орны мен маңызы

Күй жанры: Күйдің мәні мен мақсаты: халықтың сезімнің, тарихын жеткізу.

Күйші-

композиторлармен

таныстыру:

Құрманғазы - "Сарыарқа", "Адай" күйлері.

Қорқыт - қобыздың шебері, "Қорқыттың күйі".

Тәттімбет - "Сылқым",

"Қосылдым".

Дина Нұрпейісова - "Қара жорға".

Дәулеткерей Шығайұлы - "Адай", "Кенестің күйі".

Ықылас Дүкенұлы - "Зайсан".

****3. Ойындар мен**

хараводтар (10 минут)** Балаларды 2 топқа бөліп,

"Күйші кім?" ойынын өткізу. Әр топқа күйші-

композиторлар туралы сұрақтар қою.

"Харавод" ойыны: оқу барысында танысқан

күйлердің ырғағында музыка әуенімен би жасау.

Оқушылар бірге әуенді тыңдай отырып, хоровод

құрады.

3 метр), бір орында тұрып биіктікке секіру (6-8 метр); бір аяқпен және қос аяқпен құрсаудан құрсауға секіру (арақашықтығы 40 сантиметр),

«Сызықтан секіру» ойыны

Мақсаты: Балаларды сызықтан секіруге үйрету,

сондай-ақ үйлесімділік пен пирақтықты дамыту. Қалай

өткізуге болады: Еденде немесе ашық аланда

жіптен немесе таспаға сызық сызыңыз.

Балаларға осы сызықтан екі аяғымен қатар секіріп өтуге

немесе оң және сол аяғымен кезекпен секіріп өтуге

тапсырма беріңіз. Әр түрлі секіру тәсілдерін көрсетіңіз

(екі аяғымен бірдей секіру, аяқты алмастыра отырып

секіру). Тапсырманы қиындату үшін

сызықтың қашықтығын біртіндеп арттырыңыз.

	әр топқа секіру жаттығуларын орындауға мүмкіндік беру. Әр топта жаттығуларды уақыт бойынша өткізу: 5 минут ішінде топтар кезек-кезек секіру жаттығуларыныңдайды		секіргенде дұрыс қадам басуға, секіргенде тепе-теңдікті сақтауға үйретініз. Секіру қарқынын бірте-бірте арттырыңыз. Арқанды екі адам айналдыру арқылы балаларға секіруді ұсыныңыз. Балалар арқанның айналуының жылдамдығын ұстана отырып секіріп өтеді.		
Серуенге дайындық	Киіну: жүйелілік, серуендеуге шығу. Серуендеуге деген қызығушылықты ынталандыру. (Өзіне-өзі қызмет көрсету) • «Үнемді тұтыну» – суды, тамақты, энергияны тұтыну бойынша күнделікті табиғи ресурстарға ұқыпты қарауды қалыптастыру: жадынамалар, нұсқаулықтар мен паракшалар әзірлеу «Үйде энергияны үнемдеу» тақырыбында әңгімелесу				
Серуен	Серуен №1 Торғайларды бақылау Мақсаты: торғай туралы білімдерін тиянақтауды жалғастыру; —күздің келуімен құстар мінез-құлқының өзгеруін көре білуге үйрету; зейіндері мен есте сақтауларын белсендіру. Бақылау барысы: Көркем сөз Қалатындай қиқылдап, Әдетіңді білемін, «Шиық, шиық» еттің шиқылдап, Дайын асқа ортақсың Шашып берген жемімді Торғай, торғай торғайым, Жейсің сонша қиқылдап, Сені әркез қорғаймын Қорқақсың-ау, қорқақсың,	Серуен №2 Көгершіндерді (кептерлер) бақылау Мақсаты: Құстар әлемі туралы білімдерін тиянақтауды жалғастыру; Құстар немен қоректенеді, қайда өмір сүреді, адамдар оларға қандай қамқорлық жасайды, жабайы көгершіндер неге Қызыл кітапқа енгізілгендігін тиянақтау. Бақылау барысы Көркем сөз: Құстар менің достарым, Жемім, суым керектін, Құспен қызық аспаным. Күнде апарып беремін Үйшік жасай білемін	Серуен №3 Емен ағашын бақылау Мақсаты: Күзгі емен туралы түсініктерін қалыптастыру, ағаштардың жыл мезгілдеріне қарай бейімделуі туралы түсінік беру. Бақылау барысы Көркем сөз Білмейтіні жоқ елдің- Өзім де ішіп көргенмін Дейді әжейім Ішектің емі-қашаннан Қабығында еменнің Қайнатындысы Еменнің Қасиеті бар дәрілік. Орманда жасыл еменнен құдыретті де әсем ағаш жок. Халық ертегілері мен батырлар	Серуен №4 Жыл мезгілінің өзгеруін бақылау Мақсаты: Табиғат өзгерістері туралы түсініктерін кеңейту (қырау, суық соғу, күннің қысқаруы, түннің ұзаруы) Күн туралы білімдерін тиянақтау (күн ашақ, бірақ жылытпайды). Бақылау барысы Көркем сөз А. Сәрсеков Күзгі ауланың талдары Кейде құйын өтеді Желмен басын шайқайды Тозаңдатып жан-жақты Дәурен өтіп жаздағы Кейде құйын кетеді Күздің желі соғады Доп қылып ап жапырақты	№ 6 САБАҚ. «ҮЙДЕГІ ҚАУІПТІ ЗАТТАР» Ұзақтығы: 25-30 минут Топ/сынып: мектепалдытоп/сынып (5 жастағы балалар) Ұйымдастырылған іс-әрекеттің мақсаты: балаларды үйдегі қауіпті заттарды тануға және жазатайым оқиғалар мен улануды болдырмау үшін дұрыс әрекет етуге үйрету. Міндеттері: Балаларды үйдегі әртүрлі қауіпті заттармен (дәрілер, тұрмыстық химия, газ баллондары) таныстыру. Балаларға бұл заттардың неге қауіпті екенін және тәртіпсіздіктің салдары қандай болатынын түсіндіру. Балаларды қауіпті заттардың жанында қауіпсіздік ережелеріне үйрету.

Қыстың қамын жаз ойлап, Еңбек десе шорқақсың. Бәріне де бол дайын! Тәрбиеші балалармен әңгіме өткізеді. Торғай қандай болып көрінеді? (Бұл кішкентай тысық құс.) Ол жайлы үнемі «сұр торғай» деп айтады. Ал шындығында торғай сұр емес Ал қандай? (оның арқасы қызыл қоңыр, жіңішке қара жолақтары бар) Ал канаты мен құйрығы қандай? (құйрығы-қара-қоңыр, қанаттары да қара-қоңыр, жиірен түспен жиектелген) Ал басының түсі қандай? (Сұр) Торғайлар қайда өмір сүреді? (қалада және ауылда.) Ия, олар әркез адамдарға жақын жерге мекендейді. Торғайлар неге адамдарға көрші болғанды жақсы көреді? (адамдардың қасында олар жыртқыштардан аулақ болады, жемді де тез тауып жейді, оңаша мекен де табады.) Торғайлар әсіресе өз «үйлерін» ағаш үйлердің терезе қондырғыларына салады. Ал қалада торғайлар қайда мекендейді? (подъездің немесе балконның күнқазарларына.) Кане, жақсылап қарайықшы біздің балабақша ауласында қай жерге мекендеді екен? Адамдар құстарға қандай	Олар мәз боп қалады, Ағаштарға ілемін Шаттық әнге салады. Қандай құстар алаңға келіп қонады? Олар қайда тіршілік етеді? Олар нені шоқып жегенді жақсы көреді? Оларды кім қоректендіреді? Көгершіндер қайда мекендейді? Өте ерте кезден-ақ көгершіндер бейбітшілік пен достық құсы деп саналған. Ол өте әдемі және адамдарға тез бауыр басады. Көгершіндердің ерекше қасиеті олар өз үйлерін қанша қашықта болса да іздеп табады. Зерттеу қызметі Кептер мен торғайды салыстыру Еңбек: Балабақша аумағына жем салғыш ілу Мақсаты: еңбек әрекетін орындауға үйрету. Қимылды ойын: «Ұшады, с екіреді, жүзеді». Мақсаты: — балаларды жүкіруге үйрету; — зверей, құстардың, аңдардың, балықтардың аттарын есте сақтау	жырларында алып емендер тегіннен-тегін айтылмаса керек. Ол алыптар бейнесінде бейнеленеді. Кәрі еменнің діңі мығым, бұтақтары тарам-тарам болады. Емендер мың жылға дейін өмір сүреді, олар көктемде ең кеш көктейді. Ол өте зор, мықты ағаш болғанмен, қатты аяздарда жарылып кетеді. Емендер көбіне қайда өседі? (орманда.) Ал бұл ағаш қайда өсіп тұр? (қалада.) Қалада тағы қандай ағаштар өседі? Ағаштар қалаға не үшін керек? (ағаш жапырақтары ауадағы көмір қышқыл газын бойына сіңіріп оттегін бөліп шығарады.) Ағаш жапырақтары қай уақытта түседі? (күз айларында.) Ағаш жапырақтары неге түседі? (ағаштардың қыста көп ылғалды жоғалтпасы үшін) Емен ағашының адамға қандай пайдасы бар? (құрлыққа, жиназдар жасауға және емдік қасиеттері бар) Зерттеу жұмысы Ауладағы бірнеше ағаш жапырақтарының	Бейне тентек баладай Ойран-асыр салады Алма бағын жағалай Алмаларын қағалы Күз мезгілінің аяқ жағын «күміс күз» деп те атайды. Суларда алғашқы жылтыр мұздар пайда болады. Жерге алғашқы күмістей жылтыраған алғашқы қар ұшқындары түседі. Жердегі жапырақтар үстіне қонған қыраумен күн сәулесінен күмістей жылтырайды. Күзде күн көзі сирек көрінеді, ауа-райы бұлыңғыр, бұлтты болады. Алғашқы қар түседі, ол бірақ еріп кетуі мүмкін Балаларға сұрақтар: Қыс алдындағы күндерді қалай атайды? (Күміс күз.) Неліктен? Жұмбақ шешу: Қар да емес, мұз да емес, Ағаштар күміс жамылған (қырау) Еңбек: Ауладағы коқыстарды жинау. Мақсаты: жасаған жұмыстарынан қанағат алуға тәрбиелеу. Қ/О: «Бәйге» Мақсаты: Бір-біріне соқтықпай жүкіруге жаттықтыру; Төзімділікке, ептілікке тәрбиелеу.	Материалдармен ресурстар: Қауіпті заттардың суреттері немесе иллюстрациялары (дәрілер, тұрмыстық химия, газ баллондары). Әртүрлі жағдайлар бейнеленген карточкалар. Ұйымдастырылған іс-әрекет: Балаларды қарсы алу. Педагог балаларды қарсы алып, бүгін олар үйде қандай заттар қауіпті болуы мүмкін екенін және олардың жанында қалай дұрыс әрекет ету керектігін түсіндіру. Үйде қауіпсіздік ережелерін сақтаудың маңыздылығы туралы түсінік беру. Үйдегі қауіпті заттар туралы әңгіме: Дәрі-дәрмектер: Дәрі-дәрмектерді тек ересектердің нұсқауымен қабылдау керек екенін түсіндіру. Дәрілерді ешқашан өздігінен алмау және тіпті олар көмпитке ұқсаса дәлелін көрмеу. Тұрмыстық химия: Жуу құралдары, ағартқыштар, тазалау құралдары және басқа тұрмыстық химикаттар өте қауіпті болуы мүмкін екенін түсіндіру. Ешқашан тұрмыстық химияны ересек адамдарсыз ашып, қолданбау. Газ баллондары: Газ баллондары (мысалы, аэрозольдер) дұрыс қолданылмаса, қауіпті болуы мүмкін екенін түсіндіру. Баллондармен ойнамау және оларды әсіресе жабық орындарда шашпау. Сюжеттік-
--	--	---	--	--

	камкорлық жасауы керек? (Жемсалғыш жасап, күнде жем сеуіп тұру керек) Күзде торғайлар немен қоректенеді? (осымдіктердің дәндері мен тұқымдарын шоқиды) Еңбек Ағаштарды емдеу мақсатында еңбек ұйымдастыру. Мақсаты: Ағаштарға дұрыс көмек жасауды үйрету; Еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. Қ/О: «Құстардың ұшуы». Мақсаты: белгі бойынша қимыл жасауға үйрету. Жаттығу ойындары: «Жалауды құлатпа» Мақсаты: заттар арасымен, оларды құлатпай ирелеңдеп жүру	Жаттығу ойындары: «Қаданы (кегли) құлат». Мақсаты: Допты нысанаға лақтыру; Назар аударуларын, дәлдіктерін дамыту. Халық бөлжамы: құс жүнін ұрпиге, жасауы болады; жыл құстары кеш ұшса, қыс жылы болады; құстар асыға қоректенсе ауа-райы бұзылады.	түстерін салыстыру Мақсаты: ағаш жапырақтарының түстерінің әртүрлілігін аңғарту Еңбек Жерге түскен ағаш жапырақтарын тырмамен жинау және оны тазалау Цель: ұжыммен жұмыс істеуге деген қызығушылықтарын арттыру. Қ/О: «Аққу-қаздар». Мақсаты: берілген тапсырма бойынша жүзгіруге жаттықтыру Жаттығу ойындары Бір аяқпен секіру. Мақсаты: барынша биік секіруге және жерге дұрыс түсуге жаттықтыру Мақал-мәтел Аяламансаң ағаш та аспандап өспес Орман ел дәулеті, жер сәулеті.	Жаттығу ойындары: Тепе-теңдікті сақтауға жаттықтыру. Мақсаты: Төбешікке жүзгіріп шығу, жүзгіріп түсу Халық бөлжамы: Түнде қырау түссе, күндіз қар жаумайды Ағашты қырау басса аяз болады.	рольдік ойындар: Балаларды топтарға бөліп, қуыршақтар немесе ойыншықтар тарату. Жағдайларды сахналау: бала дәрілерді, тұрмыстық химияны немесе газ баллонын тауып алады. Әр жағдайдағы тәртіп, қауіпсіздік ережесін талқылау. Ережелерді қайталау: Балалармен үйдегі қауіпті заттардың жанындағы қауіпсіздік ережелерін қайталау. Балаларға «Егер дәрілерді тауып алсаң, не істеу керек?», «Тұрмыстық химиямен ойнауға бола ма?» т.б. сұрақтар қою
Серуенне орау	Балалардың киімдерін жүйелі түрде шешу, өлеңдерді, әндерді үйрену, жұмбақтарды шешу, жаңылтпаштар, санау және т. б. (көркем, тәуелсіз ойын әрекеті)				
Балалардың ербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	(Біртұтас тәрбие) Ұлттық ойын Алтыатар ойыны – көнге әр адам асық тігеді. Сол қатарға тағы бір сақа тігіледі (үйіргенде баланың шік түскен сақасы). Асықтардың арасында саңылау болмай тіркестіріле қойылады. Көннің екі жағына 1м. Сызық, ал 4-5-6 м. жерден	(Біртұтас тәрбие) Ұлттық ойын Ақсақ қарға - казактың ұлттық ойындарының бірі. “Қарға” деген бұл қарға атта құс, ал “ақсақ” ақсандайтын дегені. Неліктен “қарға ақсақ”? Өйткені “қарға”	(Біртұтас тәрбие) Ұлттық ойын Алтыатар ойыны – көнге әр адам асық тігеді. Сол қатарға тағы бір сақа тігіледі (үйіргенде баланың шік түскен сақасы). Асықтардың арасында саңылау болмай тіркестіріле қойылады. Көннің екі жағына 1м.	(Біртұтас тәрбие) Ұлттық ойын Ақсақ қарға - казактың ұлттық ойындарының бірі. “Қарға” деген бұл қарға атта құс, ал “ақсақ” ақсандайтын дегені. Неліктен “қарға ақсақ”? Өйткені “қарға” бейнесін	(Біртұтас тәрбие) Ұлттық ойын .«Орамал тастамақ», Балалар шеңбер жасап тұрады. Бастаушы(тәрбиеші) балаларды айнала жүріп бір баланың артына орамал тастап кетеді. Артына орамалды тастағанын сезген бала менің артымда деп жауап береді. Артына орамалдың

	ататын қарақшы белгілейді. Кімде-кім түптегі сақаны атып ұшырса (1м асыра) бүкіл асықтарды сол алады. Ал сақаға тимей асықты ұшырса, оның сызықтан шыққаны ғана соныкі болады. Ату саны – брет. Алғаш сақасы шыққан бала бірінші болады да, қалғандары одан кейінгі кезекте атады. Алты рет атыстан қалған асықтардың бәрі түпте қалған баланікі болып есептеледі (сақасы тігілген бала). ^[1]	бейнесін жасайтын бір аяқпен секіреді. Ал екінші аяғы бүгілген және белбеумен немесе орамалмен байланған. “Қарға” қай аяққа ақсандайтыны маңызды емес. Қатысушылар құрамаларға бөлінеді және секірмелі эстафета жасалынады. Бірақ аяқты байлайтын белбеу немесе орамал бір “қарғадан” басқасына ауысып отырады.	Сызық, ал 4-5-6 м. жерден ататын қарақшы белгілейді. Кімде-кім түптегі сақаны атып ұшырса (1м асыра) бүкіл асықтарды сол алады. Ал сақаға тимей асықты ұшырса, оның сызықтан шыққаны ғана соныкі болады. Ату саны – брет. Алғаш сақасы шыққан бала бірінші болады да, қалғандары одан кейінгі кезекте атады. Алты рет атыстан қалған асықтардың бәрі түпте қалған баланікі болып есептеледі (сақасы тігілген бала). ^[1]	жасайтын бір аяқпен секіреді. Ал екінші аяғы бүгілген және белбеумен немесе орамалмен байланған. “Қарға” қай аяққа ақсандайтыны маңызды емес. Қатысушылар құрамаларға бөлінеді және секірмелі эстафета жасалынады. Бірақ аяқты байлайтын белбеу немесе орамал бір “қарғадан” басқасына ауысып отырады.	тасталғанын сезбесе ол өлең, таппақ айтып немесе билеп беруі керек. Балалар шеңбер бойында көздерін жұмып тұруы керек. Ойын осылай жалғаса береді.
Балалармен жеке жұмыс	Сыныппен таныстыру, шкафтарын суретпен беру	Азельге қазақша таппақ жаттату	Арсланбекті қарындаш ұстауға үйрету	Максатқа қаламды ұстауға машықтандыру	Сыныппен таныстыру, шкафтарын суретпен беру
Балалардың үйге қайтуы	Өнегелі 15 минут» – ата-аналардың баласымен мінезқұлық және адамгершілік туралы күнделікті 15 минут жеке әңгімелесуі.: Ата –аналарға кеңес Баламен жағымды эмоционалдық жағдайлар жасау қажет, ол көбіне ата – ана жағынан болуы қажет, мектеп туралы, оның өзіне керектігін түсіндіріп балаңызды сүйіп, аймалап, жиі оған өз мейіріміңізді көрсетіңіз. Балаңыздың көзінше мектеп туралы өзіңізді толғандыратын мәселені айтудан аулақ болыңыз. (Біртұтас тәрбие.Экологиялық тәрбие беру)				